

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αθήνα 21/11/2013

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 397/2013

(Ατομική)

Γνωμοδοτών: Θεόδωρος Ψυχογιός, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Ερώτημα: Αριθ. πρωτ. 5872/Φ2442/12/17-4-13/Σ.Δ.Ο.Ε./Δνση Διοικητικής Υποστήριξης.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται αν το Τμήμα Ανάκτησης Περιουσιακών Στοιχείων και Κεφαλαίων που προέρχονται από Εγκληματικές Δραστηριότητες, το οποίο λειτουργεί υπό τη Διεύθυνση Ειδικών Υποθέσεων (Δ3) του Σ.Δ.Ο.Ε., δύναται να εξακολουθήσει να συνεργάζεται και να ανταλλάσσει πληροφορίες με το Εθνικό Γραφείο Ανάκτησης του Ηνωμένου Βασιλείου, στην περίπτωση που το τελευταίο «αποχωρήσει» (opt out) από το πλαίσιο συνεργασίας που διαμορφώθηκε με την Απόφαση 2007/845/ΔΕΥ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επί του ως άνω ερωτήματος παρέχεται η εξής γνωμοδότηση:

I. Νομοθετικό πλαίσιο.

Από την Απόφαση 2007/845/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 2007 σχετικά με τη συνεργασία των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων στα κράτη μέλη προς ανίχνευση και εντοπισμό προϊόντων εγκλήματος ή άλλων συναφών περιουσιακών στοιχείων (Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 332 της 18/12/2007 σ. 0103 - 0105) προβλέπονται τα ακόλουθα:

«ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,¹

Έχοντας υπόψη: τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 30 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) και το άρθρο 34 παράγραφος 2 στοιχείο γ), την πρωτοβουλία της Δημοκρατίας της Αυστρίας, του Βασιλείου του Βελγίου και της Δημοκρατίας της Φινλανδίας, τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου [1],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Το βασικό κίνητρο του διασυνοριακού οργανωμένου εγκλήματος είναι το κέρδος, που αποτελεί το έναυσμα για τη διάπραξη περαιτέρω εγκληματικών πράξεων με σκοπό την απόκτηση ακόμη περισσότερων κερδών. Συνεπώς, οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου πρέπει να έχουν τις αναγκαίες ικανότητες προκειμένου να ερευνούν και να αναλύουν τα ίχνη χρηματοπιστωτικών πράξεων που προέρχονται από εγκληματική δραστηριότητα. Προϋπόθεση της αποτελεσματικής καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος είναι η ταχεία ανταλλαγή των πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν στον εντοπισμό και την κατάσχεση των προϊόντων εγκλήματος ή άλλων περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε εγκληματίες.

(2) Το Συμβούλιο έχει εκδώσει την απόφαση-πλαίσιο 2003/577/ΔΕΥ, της 22ας Ιουλίου 2003, σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων δέσμευσης περιουσιακών ή αποδεικτικών στοιχείων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την απόφαση-πλαίσιο 2005/212/ΔΕΥ, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος, οι οποίες αφορούν ορισμένες πτυχές της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικά θέματα στον τομέα της δέσμευσης και της κατάσχεσης προϊόντων, οργάνων και άλλων περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος.

(3) Είναι απαραίτητο να υπάρξει στενή συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών, των οποίων έργο είναι η ανίχνευση των προϊόντων παράνομων δραστηριοτήτων και άλλων περιουσιακών

¹ Σημειώνεται ότι το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ασκεί πρωτογενή κανονιστική εξουσία. Διαθέτει εξουσία λήψης αποφάσεων, την οποία ασκεί μέσω των πράξεων του παράγωγου κοινοτικού δικαίου (βλ. τις διατάξεις της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Σ.Λ.Ε.Ε., και ιδίως τα άρθρα 288 επόμ., πρώην άρθρ. 249 της Σ.Ε.Κ.).

στοιχείων που ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο κατάσχεσης και να ληφθούν μέτρα που θα επιτρέψουν την απευθείας επικοινωνία μεταξύ των αρχών αυτών.

(4) Για το σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συγκροτήσουν υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων με αρμοδιότητες στους τομείς αυτούς και να διασφαλίσουν ότι οι υπηρεσίες αυτές μπορούν να ανταλλάσσουν πληροφορίες ταχέως.

(5) Το δίκτυο CARIN (δίκτυο του Camden που συνδέει τις υπηρεσίες ανάκτησης των περιουσιακών στοιχείων το οποίο συγκροτήθηκε στη Χάγη στις 22 και 23 Σεπτεμβρίου 2004 από την Αυστρία, το Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, τις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο, αποτελεί ήδη ένα παγκόσμιο δίκτυο επαγγελματιών και ειδικών που αποσκοπεί να ενισχύσει την αμοιβαία γνώση των μεθόδων και τεχνικών στον τομέα της διασυνοριακής ανίχνευσης, δέσμευσης, κατάσχεσης και δήμευσης των προϊόντων και άλλων περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος. Η απόφαση αυτή θα συμπληρώσει το δίκτυο CARIN αποτελώντας τη νομική βάση για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων όλων των κρατών μελών.

(6) Η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο —"Το πρόγραμμα της Χάγης: Δέκα προτεραιότητες για την επόμενη πενταετία"— υποστήριξε ότι πρέπει να ενισχυθούν τα μέσα για την αντιμετώπιση των οικονομικών πτυχών του οργανωμένου εγκλήματος, μεταξύ άλλων με την προώθηση και δημιουργία μονάδων πληροφοριών για τα έσοδα από τις εγκληματικές δραστηριότητες στα κράτη μέλη της ΕΕ.

(7) Η συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων και μεταξύ των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων και άλλων υπηρεσιών επιφορτισμένων να διευκολύνουν την ανίχνευση και τον εντοπισμό προϊόντων εγκλήματος πραγματοποιείται με βάση τις διαδικασίες και τις προθεσμίες που προβλέπει η απόφαση-πλαίσιο 2006/960/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την απλούστευση της ανταλλαγής πληροφοριών και στοιχείων μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και με βάση τους λόγους άρνησης που αυτή περιέχει.

(8) Η παρούσα απόφαση δεν θίγει τις ρυθμίσεις συνεργασίας που ορίζονται με την απόφαση 2000/642/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 17ης Οκτωβρίου 2000, σχετικά με ρυθμίσεις για τη συνεργασία μεταξύ των Μονάδων Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών των κρατών μελών όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών, ούτε τις υπάρχουσες ρυθμίσεις για την αστυνομική συνεργασία, ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

Άρθρο 1. Υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων

1. Κάθε κράτος μέλος συγκροτεί ή ορίζει μια εθνική υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, η οποία αναλαμβάνει να διευκολύνει την ανίχνευση και τον εντοπισμό προϊόντων και άλλων περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος τα οποία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο

εντολής από αρμόδια δικαστική αρχή για δέσμευση ή κατάσχεση ή για δήμευση σε ποινικές ή, εφόσον επιτρέπεται εκ της εθνικής νομοθεσίας του οικείου κράτους μέλους, αστικές διαδικασίες.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, ένα κράτος μπορεί, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, να συγκροτήσει ή να ορίσει δύο υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων. Όταν ένα κράτος μέλος έχει περισσότερες από δύο υπηρεσίες επιφορτισμένες να διευκολύνουν την ανίχνευση και τον εντοπισμό προϊόντων εγκλήματος, το πολύ δύο υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων ορίζονται ως σημεία επαφής.

3. Κάθε κράτος μέλος υποδεικνύει την ή τις υπηρεσίες που αποτελούν εθνικές υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων κατά την έννοια του παρόντος άρθρου. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν εγγράφως αυτήν την πληροφορία και κάθε μετέπειτα τροποποίηση στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου. Αυτό δεν εμποδίζει άλλες υπηρεσίες οι οποίες έχουν αναλάβει τη διευκόλυνση της ανίχνευσης και του εντοπισμού προϊόντων του εγκλήματος να ανταλλάσσουν πληροφορίες δυνάμει των άρθρων 3 και 4 με υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων άλλων κρατών μελών.

Άρθρο 2. Συνεργασία ανάμεσα στις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι οικείες υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων να συνεργάζονται μεταξύ τους για τους σκοπούς του άρθρου 1 παράγραφος 1, ανταλλάσσοντας πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές, κατόπιν αιτήσεως αλλά και αυθορμητώς.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η συνεργασία αυτή να μην εμποδίζεται από το καθεστώς των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, ασχέτως αν αποτελούν τμήμα διοικητικής, αστυνομικής ή δικαστικής αρχής.

Άρθρο 3. Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων κατόπιν αιτήσεως

1. Οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων των κρατών μελών, ή άλλες αρχές σε ένα κράτος μέλος επιφορτισμένες να διευκολύνουν την ανίχνευση και τον εντοπισμό προϊόντων εγκλήματος, δύνανται να υποβάλλουν σε υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων άλλου κράτους μέλους αιτήσεις πληροφοριών για σκοπό οριζόμενο στο άρθρο 1 παράγραφος 1. Προς τούτο, βασίζονται στην απόφαση-πλαίσιο 2006/960/ΔΕΥ και στους κανόνες που θεσπίζονται κατά την εφαρμογή της.

2. Κατά τη συμπλήρωση του εντύπου που προβλέπεται από την απόφαση-πλαίσιο 2006/960/ΔΕΥ, η αιτούσα υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων προσδιορίζει το αντικείμενο της αίτησης, τους λόγους υποβολής της και τη φύση των διαδικασιών. Δίνει όσο το δυνατόν ακριβέστερες ενδείξεις σχετικά με τα συγκεκριμένα ή αναζητούμενα περιουσιακά στοιχεία (τραπεζικούς λογαριασμούς, ακίνητα, αυτοκίνητα, σκάφη αναψυχής και άλλα αγαθά μεγάλης αξίας) ή/και σχετικά με τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που φέρονται ως ενεχόμενα στην υπόθεση (λόγου χάρη

ονόματα, διευθύνσεις, ημερομηνίες και τόπους γεννήσεως, ημερομηνία καταχώρισης στο μητρώο, μετόχους, έδρα).

Άρθρο 4. Αυθόρμητη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων

1. Οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων ή άλλες αρχές επιφορτισμένες να διευκολύνουν την ανίχνευση και τον εντοπισμό προϊόντων εγκλήματος, μπορούν, εντός των ορίων της εθνικής νομοθεσίας και χωρίς υποβολή σχετικής αίτησης, να ανταλλάσσουν πληροφορίες τις οποίες θεωρούν απαραίτητες για την εκτέλεση των καθηκόντων άλλης υπηρεσίας ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με τους στόχους της παρούσας απόφασης οι οποίοι ορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 3 εφαρμόζονται κατ' αναλογία στην ανταλλαγή πληροφοριών δυνάμει του παρόντος άρθρου».(...)

Εξάλλου, από το άρθρο 30 του ν. 3296/2004 (ΦΕΚ Α' 253/14.12.2004) «Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, φορολογικοί έλεγχοι και άλλες διατάξεις», προβλέπονται, εκτός των άλλων, τα εξής:

«1. Στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών συνιστάται νέα υπηρεσία με τον τίτλο «Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων» (ΥΠ.Ε.Ε.) υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, με την έναρξη λειτουργίας της οποίας παύει η λειτουργία του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) του άρθρου 4 του Ν. 2343/1995 (ΦΕΚ 211 Α').

8 (εδάφ.4). «Η Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων συνεργάζεται και ανταλλάσσει πληροφορίες και στοιχεία, που έχουν σχέση με το αντικείμενο της αποστολής της, με άλλες αρχές, υπηρεσίες και φορείς του εσωτερικού και του εξωτερικού και συμμετέχει σε θεσμοθετημένα διύπηρεσιακά όργανα».

Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 4 και 9 παρ. 1, 3 του Π.Δ. 85/2005 (ΦΕΚ 122 Α'/25-5-05) : «Οργάνωση της Υπηρεσίας Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε.) του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών», που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων των παραγρ. 7 και 11 του άρθρου 30 του ν. 3296/2004, προβλέπεται:

Άρθρο 2. Αποστολή, αρμοδιότητες και βασική διάρθρωση

«4. Η ΥΠ.Ε.Ε. συνεργάζεται και ανταλλάσσει πληροφορίες και στοιχεία, που έχουν σχέση με το αντικείμενο της αποστολής της, με άλλες αρχές, υπηρεσίες και φορείς του εσωτερικού και του εξωτερικού και συμμετέχει σε θεσμοθετημένα διύπηρεσιακά όργανα».

Άρθρο 9. Διεύθυνση Ειδικών Υποθέσεων (ως ισχύει μετά το ν. 3842/2010, άρθρ. 88)

1. Η Διεύθυνση Ειδικών Υποθέσεων σχεδιάζει και συντονίζει τους ελέγχους, που διενεργούνται από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις της ΥΠ.Ε.Ε. για την πρόληψη και δίωξη του οικονομικού εγκλήματος, αρμοδιότητας της ΥΠ.Ε.Ε., σε θέματα ιδιάζουσας φύσης ή οικονομικού ενδιαφέροντος για το Ελληνικό Δημόσιο, την εθνική οικονομία και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.).

3.Η Διεύθυνση Ειδικών Υποθέσεων έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες, που κατανέμονται μεταξύ των Τμημάτων της, ως εξής:

α...β...γ...«δ) Τμήμα Δ' Ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων και κεφαλαίων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες.

Οι αρμοδιότητες του Τμήματος είναι αυτές της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του π.δ. 85/2005 (Τμήμα Α' Κοινοτικών και Εθνικών Επιδοτήσεων και Επιχορηγήσεων), ως προς τα θέματα νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, παράνομη προέλευσης ιδιωτικών κεφαλαίων, παράνομων χρηματιστηριακών και τραπεζικών εργασιών και παράνομων χρηματοπιστωτικών συμβάσεων, συναλλαγών και δραστηριοτήτων γενικά, αρμοδιότητες που ασκούνταν ως σήμερα από το Τμήμα Β' Ειδικών Οικονομικών Υποθέσεων της ίδιας Διεύθυνσης.

Συνεργάζεται με τις αντίστοιχες Υπηρεσίες των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την ανίχνευση και τον εντοπισμό στη χώρα μας, προϊόντων και άλλων περιουσιακών στοιχείων, που προέρχονται από διασυνοριακές εγκληματικές δραστηριότητες και ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο δικαστικής συνδρομής για δέσμευση ή για κατάσχεση ή για δήμευση σε ποινικές υποθέσεις και σε υλοποίηση της απόφασης 2007/845/ΔΕΥ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 6ης Δεκεμβρίου 2007, καθώς και των αποφάσεών του: α) 2001/500/JHA για το ξέπλυμα χρήματος, τον εντοπισμό, τον προσδιορισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και δήμευση περιουσιακών στοιχείων, β) 2003/577/JHA για την εκτέλεση των αποφάσεων δέσμευσης, γ) 2005/212/JHA για τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων, δ) 2006/783/JHA για την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων δήμευσης και ε) 2006/960/JHA για την απλοποίηση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των Διωκτικών Αρχών των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συνεργάζεται σε εθνικό επίπεδο με όλες τις αρμόδιες αρχές της χώρας για την άμεση ανταπόκριση και συνδρομή στα αιτήματα των αντίστοιχων Υπηρεσιών των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία και των τρίτων χωρών που καλύπτονται με συμβάσεις αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής που έχει υπογράψει η χώρα μας.

Ορίζεται ως το Εθνικό Γραφείο ανάκτησης κεφαλαίων και περιουσιακών στοιχείων από εγκληματικές δραστηριότητες και ως το σημείο επαφής με τις αντίστοιχες Υπηρεσίες ανάκτησης κεφαλαίων και περιουσιακών στοιχείων των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει ως στόχο αφ' ενός τη διευκόλυνση της αμοιβαίας διοικητικής συνεργασίας και συνδρομής, με την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών και στοιχείων μέσω του δικτύου CARIN (CAMDEN ASSETS RECOVERY INTERAGENCY NETWORK) και αφ' ετέρου την ενίσχυση της αμοιβαίας γνώσης των μεθόδων και των τεχνικών στον τομέα της διασυνοριακής ανίχνευσης, δέσμευσης, κατάσχεσης και δήμευσης των προϊόντων και άλλων περιουσιακών στοιχείων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες, για την

αποτελεσματικότερη καταπολέμηση του διασυνοριακού οργανωμένου εγκλήματος.

Διενεργεί εσωτερικές έρευνες και όπου απαιτείται διαβιβάζει τα αιτήματα στις Περιφερειακές Διευθύνσεις του Σ.Δ.Ο.Ε., προκειμένου να διενεργήσουν σχετικές έρευνες και ελέγχους.

Οι διωκτικές και δικαστικές αρχές της χώρας, υποχρεούνται να ενημερώνουν έγκαιρα το Τμήμα Δ' για όλες τις δεσμεύσεις, κατασχέσεις και δημεύσεις περιουσιακών στοιχείων και κεφαλαίων αφ' ενός για την τήρηση στοιχείων στον τομέα αυτό και αφ' ετέρου για να ανταποκρίνεται στα αιτήματα της EUROPOL και των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως εθνικό σημείο επαφής για τη χώρα μας.....»

Ακολουθως, από το άρθρο 10 του ν. 3691/2008 (166Α'), «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και άλλες διατάξεις» ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 10. Άλλες δημόσιες αρχές

1. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, οι οποίες συγκεντρώνουν και καταχωρούν στοιχεία και έγγραφα για αγοραπωλησίες ακινήτων πάσης φύσεως ή εισπράττουν τους σχετικούς φόρους και τέλη, λαμβάνουν τα αναγκαία οργανωτικά μέτρα για τον εντοπισμό πιθανών περιπτώσεων διάπραξης των αδικημάτων των άρθρων 2 και 3 του παρόντος νόμου μέσω αυτών των συναλλαγών. Τα μέτρα αυτά είναι συμπληρωματικά με αυτά που ελέγχουν το πόθεν έσχες των αγοραστών ακινήτων και προβλέπουν διαδικασίες εκτίμησης του βαθμού κινδύνου με κατηγοριοποίηση των συναλλαγών και των συναλλασσομένων, φυσικών ή νομικών προσώπων, που παρουσιάζουν μεγαλύτερο κίνδυνο και απαιτούν αυξημένο έλεγχο. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ορίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες, οι αρμοδιότητες εκάστης, ο τρόπος συνεργασίας με αντίστοιχες αλλοδαπές υπηρεσίες ή φορείς, καθώς και οι διαδικασίες και οι τεχνικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή των ανωτέρω μέτρων.

2. Οι αρμόδιες τελωνειακές και φορολογικές υπηρεσίες, καθώς και η Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε.) του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών λαμβάνουν τα αναγκαία οργανωτικά μέτρα για την πρόληψη και καταστολή της χρησιμοποίησης του διασυνοριακού και εσωτερικού εμπορίου με σκοπό τη διάπραξη των αδικημάτων των άρθρων 2 και 3 του παρόντος νόμου. (...). Οι ανωτέρω αρχές συνεργάζονται και διασταυρώνουν στοιχεία με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και φορείς της ημεδαπής ή αλλοδαπής, καθώς και με τα πιστωτικά ιδρύματα που διενεργούν, άμεσα ή έμμεσα, συναλλαγές συνδεδεμένες με τις ως άνω εμπορικές πράξεις ή έχουν επιχειρηματική σχέση με τους συναλλασσομένους. (...)

Τέλος, με το άρθρο 88 παρ. 1 του ν. 3842/2010, ορίστηκαν τα εξής:
«1. Η Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε.), που συνεστήθη με το άρθρο 30 του ν. 3296/2004 (ΦΕΚ 253 Α') μετονομάζεται σε Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.).»

II. Ερμηνεία των διατάξεων.

Όπως αναφέρεται στο προοίμιο της προπαρατεθείσης Απόφασης 2007/845/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 2007, δια της οποίας προβλέπεται η ανάγκη της, εκ μέρους των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θεσμοθέτησης Υπηρεσίας ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, προϋπόθεση της αποτελεσματικής καταπολέμησης του οργανωμένου διασυνοριακού εγκλήματος είναι και η ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών - μελών, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν στον εντοπισμό και την κατάσχεση των προϊόντων εγκλήματος ή άλλων περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε εγκληματίες. Επί πλέον, επισημαίνεται ότι είναι απαραίτητο να υπάρχει στενή συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων αρχών των κρατών - μελών, των οποίων έργο είναι η ανίχνευση των προϊόντων παράνομων δραστηριοτήτων και άλλων περιουσιακών στοιχείων που ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο κατάσχεσης και να ληφθούν μέτρα που θα επιτρέψουν την απευθείας επικοινωνία μεταξύ των αρχών αυτών.

Τοιουτοτρόπως, η, κατόπιν των διατάξεων της ως άνω Απόφασης του Συμβουλίου, θεσμοθετηθείσα, με το άρθρο 88 του ν. 3842/10, «Υπηρεσία Ανάκτησης Περιουσιακών Στοιχείων που προέρχονται από Εγκληματικές Δραστηριότητες», λειτουργούσα ως Δ' Τμήμα της Κεντρικής Υπηρεσίας του Σ.Δ.Ο.Ε., προβαίνει στη συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με τις αντίστοιχες υπηρεσίες των άλλων κρατών - μελών της Ε.Ε., κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 3 της αναφερθείσης Απόφασης του Συμβουλίου.

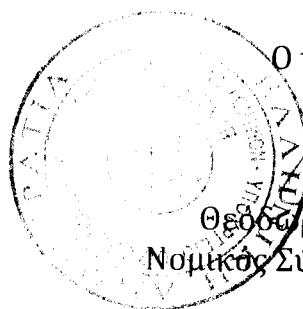
Εντούτοις, είναι σαφές ότι η συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών της ρηθείσης υπηρεσίας με τις αντίστοιχες υπηρεσίες των άλλων κρατών - μελών της Ε.Ε., δεν περιορίζεται θεσμικά μόνον εντός των διατάξεων της συγκεκριμένης Απόφασης του Συμβουλίου. Ειδικότερα, οι διατάξεις του άρθρου 4 της εν λόγω απόφασης ομιλούν για την «*Αυθόρμητη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων*», οι οποίες μπορούν, εντός των ορίων της εθνικής νομοθεσίας και χωρίς υποβολή σχετικής αίτησης, να ανταλλάσσουν πληροφορίες, τις οποίες θεωρούν απαραίτητες για την εκτέλεση των καθηκόντων άλλης υπηρεσίας ανάκτησης περιουσιακών

στοιχείων, σύμφωνα με τους στόχους της ως άνω Απόφασης, ενώ, κατά την παράγραφο 2, οι διατάξεις του άρθρου 3 εφαρμόζονται, κατ' αναλογία, στην ανταλλαγή πληροφοριών, δυνάμει του άρθρου 4.

Ενόψει της ως άνω παρεχομένης δυνατότητας διακρατικής συνεργασίας, είναι σαφές ότι οι υφιστάμενες στην εθνική μας νομοθεσία διατάξεις, όπως οι παρατιθέμενες εκ του άρθρου 30 παρ. 8 εδ. 4 του ν. 3296/2004, των άρθρων 2 παρ. 4 και 9 παρ. 1, 3 του π.δ. 85/2005 ως και του άρθρου 10 του ν. 3691/2008, οι οποίες αναφέρονται, εν εκτάσει, στη δυνατότητα των αρμοδίων υπηρεσιών του Σ.Δ.Ο.Ε. να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες με τις αντίστοιχες Υπηρεσίες των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την πρόληψη και καταστολή του διασυνοριακού εγκλήματος, παρέχουν επαρκές θεσμικό έδαφος προς ανάπτυξη της ως άνω συνεργασίας, ακόμη και εκτός του πλαισίου εφαρμογής της ρηθείσης Απόφασης του Συμβουλίου.

Επομένως, από τα ανωτέρω, προκύπτει μετά βεβαιότητας ότι, ακόμη και σε περίπτωση αποδέσμευσης του Ηνωμένου Βασιλείου από την απόφαση του Συμβουλίου της Ε.Ε. 2007/845/ΔΕΥ, το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο εκ των διατάξεων του ημεδαπού δικαίου επιτρέπει στην ως άνω Υπηρεσία Ανάκτησης του Σ.Δ.Ο.Ε. να συνεχίσει τη συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με την αντίστοιχη υπηρεσία του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία επιθυμεί να συνεργαστεί, με στόχο την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος.

Κατά συνέπεια, ενόψει των προαναπτυχθέντων, η απάντηση στο υποβληθέν ερώτημα είναι καταφατική.

Ο γνωμοδοτών

Θεόδωρος Γ. Ψυχογιός
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους